

A GERNYESZEGI KASTÉLYKERT MEGÚJÍTÁSA, A KASTÉLYKERTEK SZEREPE A MAROS TERE TÁJI ÖRÖKSÉGÉBEN

RENEWAL OF THE GERNYESZEG CASTLE GARDEN, CASTLE GARDENS IN THE MAROS RIVER VALLEY'S HERITAGE

A Maros tere Erdélyben, Maros megye két nagyobb települése - Szászrégen és Marosvásárhely - között, a folyó mentén elterülő, dombos és hegyek által övezett, 30 km hosszú és 10 km széles sík terület. A folyóvölgy minden természeti, minden ember alkotta kulturális értékekben kiemelkedően gazdag, és egyedi tájkarakterrel bír. A kutatás a magyar történelemhez is szorosan köthető, részben az elhanyagolt tájérőlék feltérképezésével, megörökítésével és jövőbeni fejlesztésével miatt nagyon időszűr.

The objective of the current work is the valley of the Maros river in Transylvania, Romania. More precisely, a 30 km long and 10 km wide section of the valley between Szászrégen and Marosvásárhely. This river valley has a unique landscape character and it is rich in natural and cultural values. The research can be linked to Hungarian history; it is actual, should be in current interest and be supported by the mapping, preservation and future development of neglected landscape values.

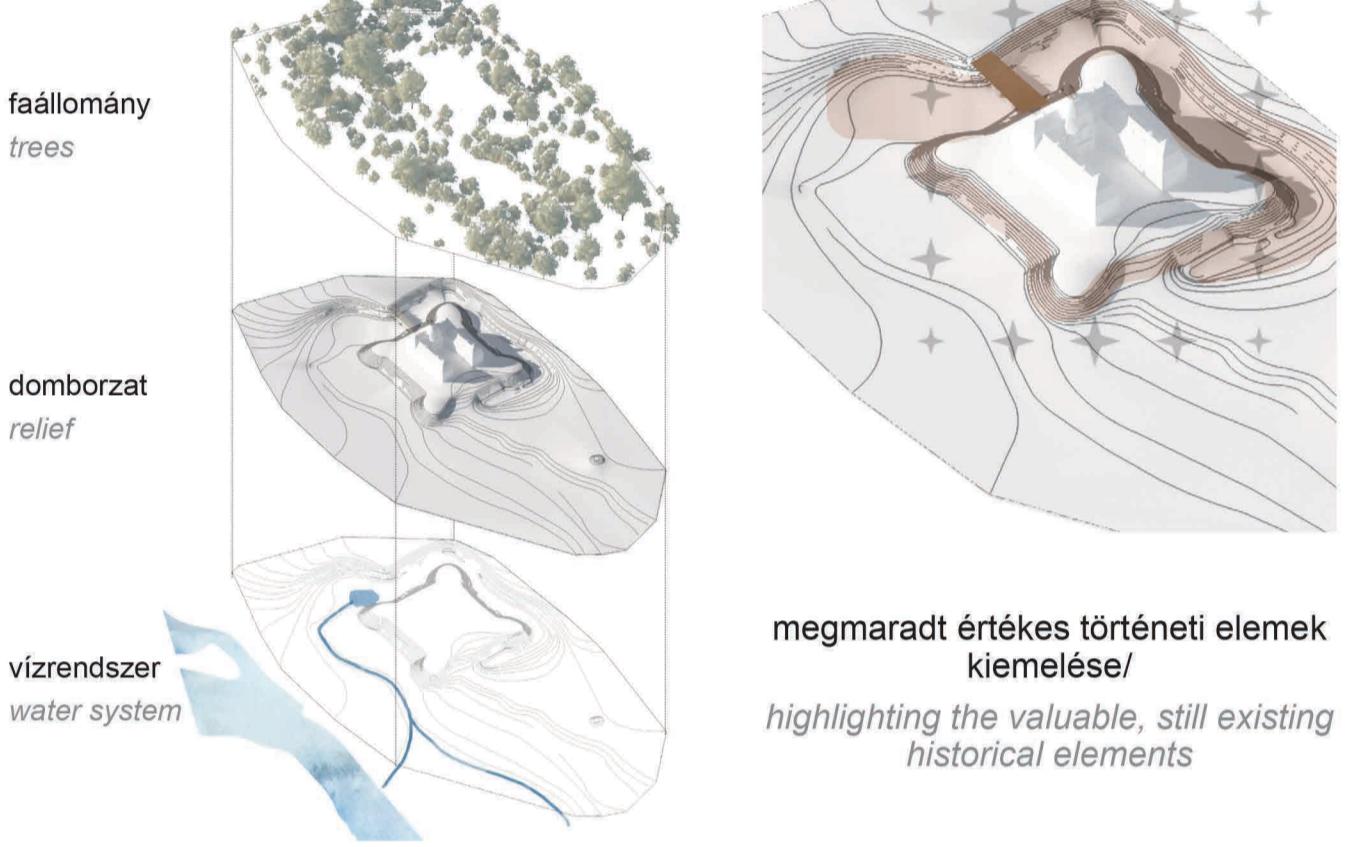
Amagassártörténeti kertsűrűből adódóan jelentős fejezetet képviselnek a tájban, és ennek megfelelően a diplomában is a kastéllyerterek, melyekből hét található a területen, északról dél fel haladva: Abafája, Vajdaszentivány, Gernyeszeg, Marossárpatak, Sáromberke, Nagyerne, és Marosszentgyörgy. A nemessi családok közötti egykor szellemi kapcsolata és a kastéllyerterek összetartozására utal az a tudatos tervezés, melynek hatására a területen máig létező vizuális kapcsolatok fedezhetők fel ezen objektumok és a hozzájuk tartozó kripták közt.

Due to their high density, castle gardens play a very important role in the landscape of the Maros river valley, and therefore in my thesis as well. There are seven of them in the study area as it follows: Abafája, Vajdaszentivány, Gernyeszeg, Marossárpatak, Sáromberke, Nagyerne and Marosszentgyörgy. Not only the high number, but also the visual connections between these castle gardens and family crypts are important and show us the marks of a one-time system. These visual connections also shows the network of the noble families living here.

Ezek közül az értékkataszter alapján a fejlesztés szempontjából kiemelt potenciállal bír a gernyeszegi kastéllyerter, mely mint mintaprojekt elindíthatná a többi kert felújítását, feltárását. Tervezési attitűdönem a kastéllyerterekkel felléhető, értékes történeti elemek kiemelése; a történeti kutatásból megismert egykor itt lévő, vagy ide tervezett elemek kortárs módon való megidézése és a mai kor igényeit, funkciót kiszolgáló új, kortárs elemek tervezése határozza meg.

Among the castle gardens, the one in Gernyeszeg has a great potential for a renewal and therefore could be sample project that generates the development and connection of the other gardens. My main design principles are to highlight the valuable, still existing historical elements; to refer to historical elements that once have been here using contemporary design and to design contemporary elements and structure in order to serve present-day needs.

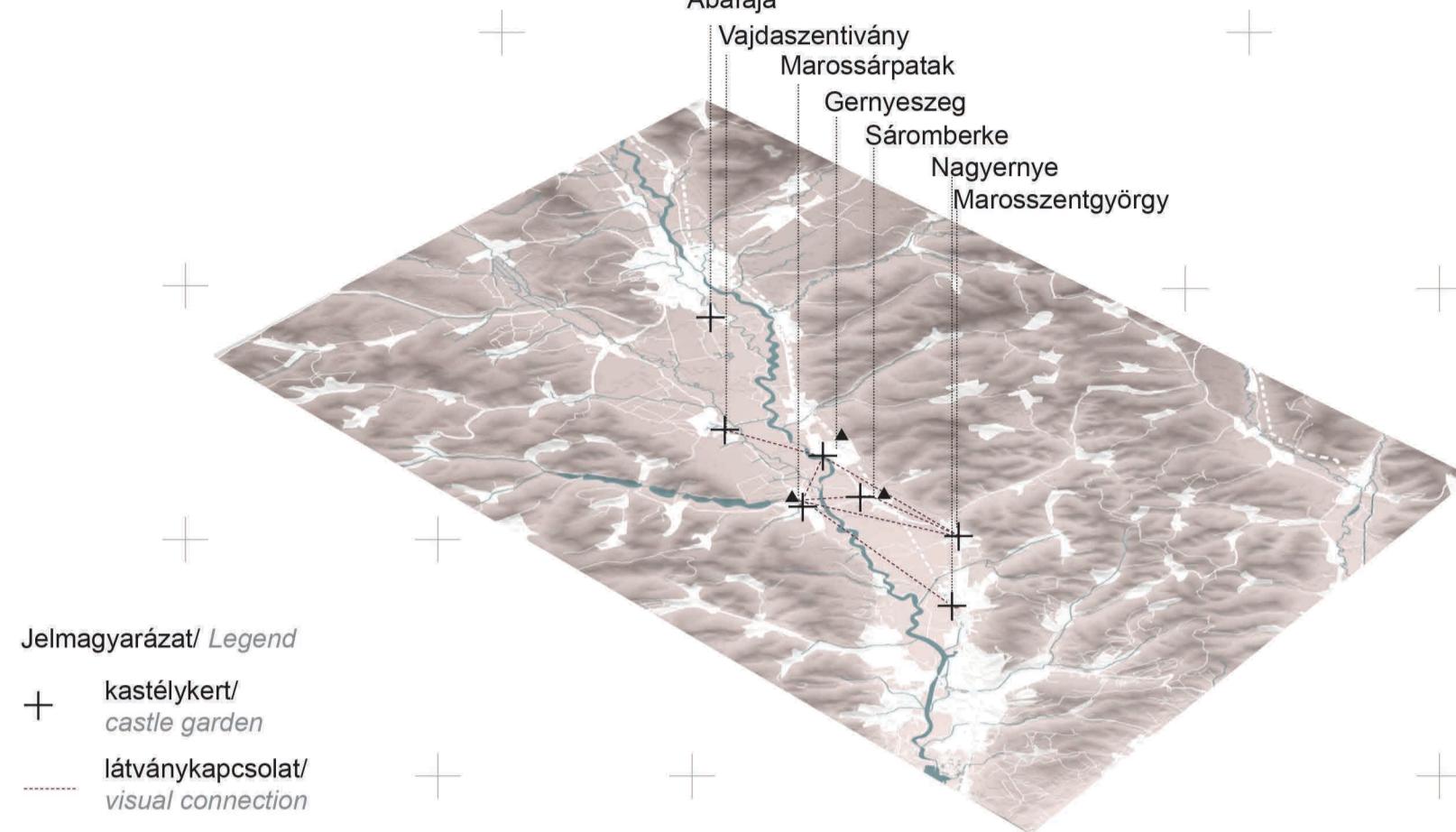
FŐ TERVEZÉSI ELVEK / MAIN DESIGN PRINCIPLES

VIZSGÁLATI TERÜLET: MAROS TERE / STUDY AREA

KASTÉLYKERTEK / CASTLE GARDENS

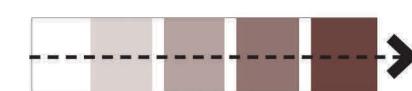

Jelmagyarázat / Legend
 + kastéllyerter / castle garden
 - látványkapcsolat / visual connection

KASTÉLYKERTEK ÉRTÉKKATASZTERE / EVALUATION OF THE GARDENS

A kastéllyerterekre vonatkozó felmérőlapok elemzése alapján megállapítható, hogy az egyes kastéllyertereknek milyen potenciálja van a megújulásra. Az erre vonatkozó megállapításokat hivatott érzékelni az alábbi táblázat.

egyre értékesebb / more valuable

1 műemléki védeottság / monument preservation

2 tulajdonos, jelenlegi használat / owner, current use, future plans

3 jelenlegi kiterjedés az egykori fényében / today's area considering the former one

4 táji adottságok / landscape characteristics
 vizrajz: kapcsolat a Marossal / connection with the Maros river
 kapcsolat a tájjal, kettetés / connection with the landscape

épített elemek / built elements

komponált látványkapcsolat / composed landscape connections

növényzet értékei:
 - dendrológiai parkok fái / trees
 - értékes, idős fák / valuable plants

vizrendszer / water system

6 kert általános helyzete / state of the garden

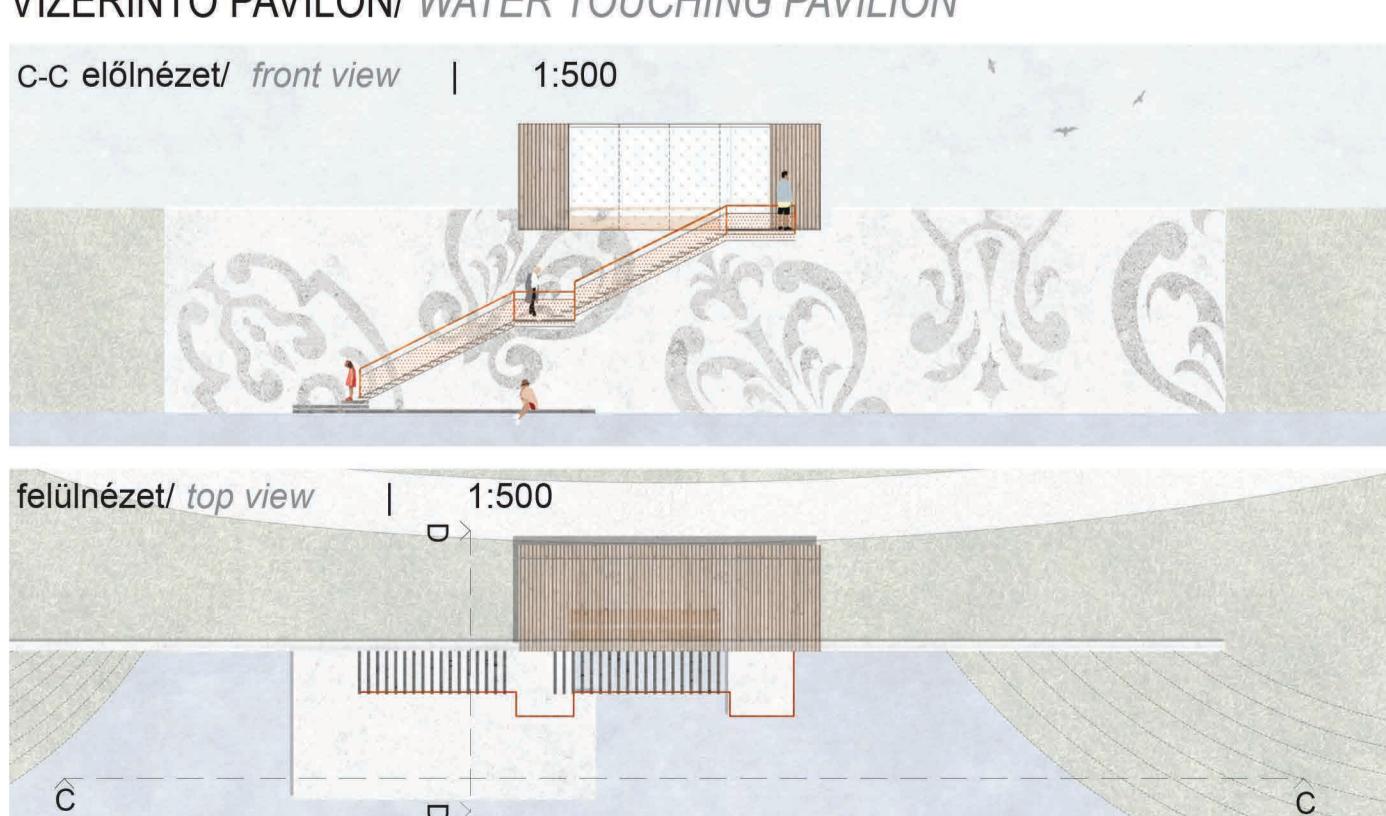
With the evaluation of the studies that have been made for each castle garden in the thesis, it is possible to conclude what potential they have for a successful renewal. The following table shows the outcome.

	Abafája	Gernyeszeg	Marossárpatak	Nagyerne	Sáromberke	Vajdaszentivány
1 műemléki védeottság / monument preservation	■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
2 tulajdonos, jelenlegi használat / owner, current use, future plans	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
3 jelenlegi kiterjedés az egykori fényében / today's area considering the former one	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
4 táji adottságok / landscape characteristics vizrajz: kapcsolat a Marossal / connection with the Maros river kapcsolat a tájjal, kettetés / connection with the landscape	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
épített elemek / built elements	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
komponált látványkapcsolat / composed landscape connections	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
növényzet értékei: - dendrológiai parkok fái / trees - értékes, idős fák / valuable plants	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
vizrendszer / water system	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
6 kert általános helyzete / state of the garden	21%	99%	18%	12%	50%	28%
	Σ					

SZABADTÉRÉPÍTÉS ZERV / OPEN SPACE DESIGN PLAN

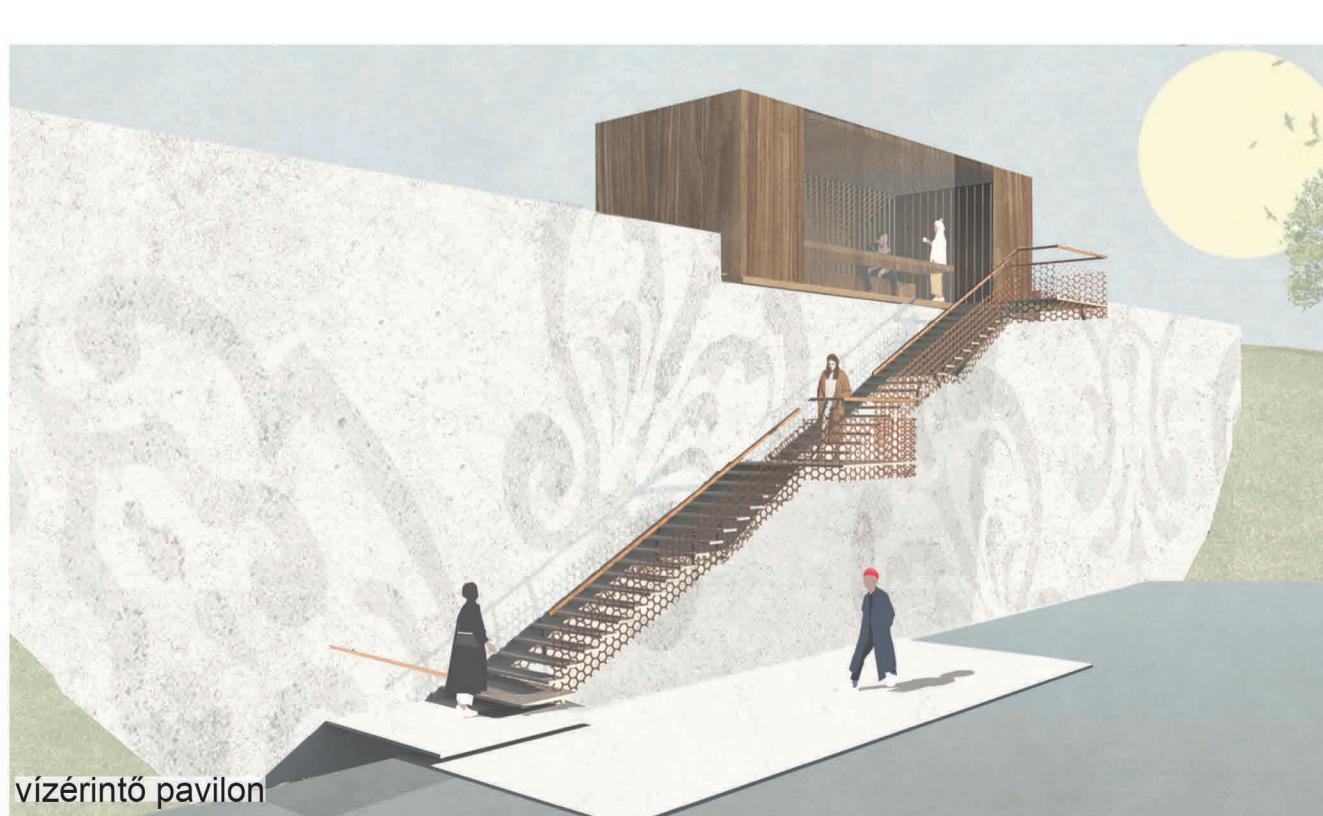
VÍZÉRINTÓ PAVILON / WATER TOUCHING PAVILION

D-D oldalnézet / sideview | 1:500

Az új, kortárs elemként a parkba tervezett vízérintő pavilon új súlypontként működik. Záratlan rendszerrel biztosítja a kastély és a folyó közötti kapcsolatot. A folyómenti részük helyett itt egy látszobeton támfal hidala át a 6 méteres szintkülönbséget.

The new, contemporary pavilion works as a new focus point in the castle garden. It provides a connection between the park and the river and can be closed if it is needed. Here, the slope among the river is replaced by a concrete retaining wall.

KORTÁRS ÉPİTETT ELEMEK / CONTEMPORARY BUILT ELEMENTS

